NĀC

„Šodien uzklausiet Viņa balsi: nenocietiniet savu sirdi...”

(Ps 95,7-8)

Nr. 1 60

Februāris 2011

Kurzemes Katoļu bīskapijas informatīvs izdevums

„REDZI, VISU DARU JAUNU!”

(Atkl 21,5)

Gads tikko sācies, taču jau piemirsušies Jaunā gada sirsnīgie laimes vēlējumi un stingrie lēmumi. Pret tiem izturamies ne pārāk nopietni. Kādēļ tad tos sakām? Domāju, ka tas izriet no mūsu cilvēciskās dabas, kura alkst pilnības, taču pieredz dažādas grūtības, nevarību, ierobežotību. Vēlējumos izpaužam mūsu ilgas pēc bezgalīgas, ne ar ko neierobežotas laimes, bet vienlaikus mēģinām ar to palīdzību pārvarēt pastāvošos šķēršļus. Taču, vai tikai ar gribas lēmumu palīdzību, izvairīšanos no tā, kas man nepatīkams, un man tīkamu lietu meklēšanu varam sasniegt šo mērķi? Vai varu pavēlēt slimībai, lai tā netuvojas man un maniem tuviniekiem, vai varu likt sev vai citiem mīlēt kādu? Nē. Tādēļ vieni, sakot un uzklausot vēlējumus, tūlītpat tos aizmirst, bet citi izvairās no tiem vispār. Taču ilgu nemiers, vairāk vai mazāk apslēpts, paliek un nereti dzen izmisumā, bet svētku laiks jeb vēlējumu laiks dažiem liek pieņemt pat ļoti traģiskus lēmumus. Uz to visu varam paraudzīties no pilnīgi cita skatu punkta.

Svētais Augustīns saka, ka šādam nemieram piemīt konkrēta pozitīva īpašība – tas norāda uz Dievu kā vienīgo pilnības avotu, kā to, kurš spēj pārvarēt visas robežas. (Katoliskās Baznīcas katehisms 30) Tikai Dievs var manu neveiksmi pārveidot par veiksmi, manām slimības ciešanām piešķirt nozīmi, manai dzīvei iedot cerību. Tādā perspektīvā laimes vēlējumi iegūst pilnīgi citu jēgu – laime ir dzīvot Dieva žēlastībā, pieņemot visas lietas kā Viņa dotas. Tas nav nejauši, ka Jaunā gada Euharistijā Dieva Mātes svētkos tiek lasīts fragments no Skaitļu grāmatas (6,22-27), kur Dievs aicina izteikt svētības vārdus (arī vēlējuma formā – *tas Kungs lai tevi svētī...*) pār savas tautas bērniem un apsola tos izpildīt. Ar ko šie svētības vārdi atšķiras no mūsu parastajiem vēlējumiem? Te nekas netiek minēts par iespējām izvairīties no dažādām grūtībām – slimības, naudas trūkuma u.tml. Tā vietā Svēto Rakstu vārdi runā par Dieva aizsardzību, gaismu, žēlastību, mieru. Jo ko var dot veselība, ja trūkst mums gaismas un neredzam savas dzīves jēgu. Vai arī pārticība, ja nav sirdī miera. Tādējādi redzam, ka tradicionālie Jaungada vēlējumi ārējā ziņā neko daudz neatšķiras no Dieva mācītās svētības, taču to saturs ir pilnīgi pretējs.

Jaunā gada svinēšana ļoti harmoniski iekļaujas Baznīcas svētku ritmā. Pirmām kārtām Dievs kā pasaules Radītājs ir arī pastāvošo dabas ciklu Autors un Kungs. Tāpat Jauno gadu – *Roš Hašan* – svinēja ebreju tauta, lai gan mazliet citā laikā, rudenī, kad ievākta tika rudens raža: olīvas un vīnogas, kā arī citas saldas un eļļainas dabas dāvanas, kas viegli ļāva skatīt Dieva svētību šādā labklājības zīmē. Jaunā gada svinības bija cieši saistītas ar grēku nožēlošanas aktu. Pirms *Roš Hašan* bija *Jom Kippur* – Dieva tiesas diena –, kad vajadzēja nosaukt un nožēlot savus grēkus, kā arī izlīgt ar tuviniekiem. Dieva žēlastības saņemšanu neiespējamu padara turēšanās pie grēcīga, baušļiem pretrunīga dzīvesveida. Ebreju Jaunā gada svētku tradīcijas pēdas varam saskatīt arī Baznīcas dzīves ritmā – tie sakrīt ar Kristus svētā Krusta Pagodināšanas svētkiem, kā arī ir iezīmējuši liturģiskā jaunā gada sākumu rudenī.

Ja uzmanīgi lasīsim Svētos Rakstus, tad atklāsim, ka patiesībā katra jauna diena ir kaut kas īpašs. Radīšanas grāmatā tiek parādīts, ka katra nedēļas diena ir sevišķa, jo tajā Dievs rada kaut ko citu, kaut ko pilnīgi jaunu. Psalmists 95. psalmā saka – *Šodien uzklausiet Viņa balsi: nenocietiniet savu sirdi* (7-8), jo tikai šodien vari atgriezties, nevari to izdarīt vakar vai rīt, bet tad Dievs var veikt savu darbu – *šodien pār šo namu ir nākusi pestīšana* (Lk 19,9), *jo šodien jums Pestītājs dzimis* (Lk 2,11). Tādējādi redzam, ka Jaunā gada svinībām ir sena reliģiska tradīcija un to raksturīgākā iezīme ir prieks par piedotajiem grēkiem un Dieva svētības apsolījuma drošību, kā arī pieredzēto žēlastību atcerēšanās. Tas ir jauna svētā laika sākums un sastāv no citiem svētiem laikiem – mēnešiem, nedēļām, dienām, no kurām katra ir jauna, jo katrā no tām darbojas Dievs. Atšķirībā no pagāniskās laika izpratnes te nekas neatkārtojas, katrs mirklis ir cits, ir jauns.

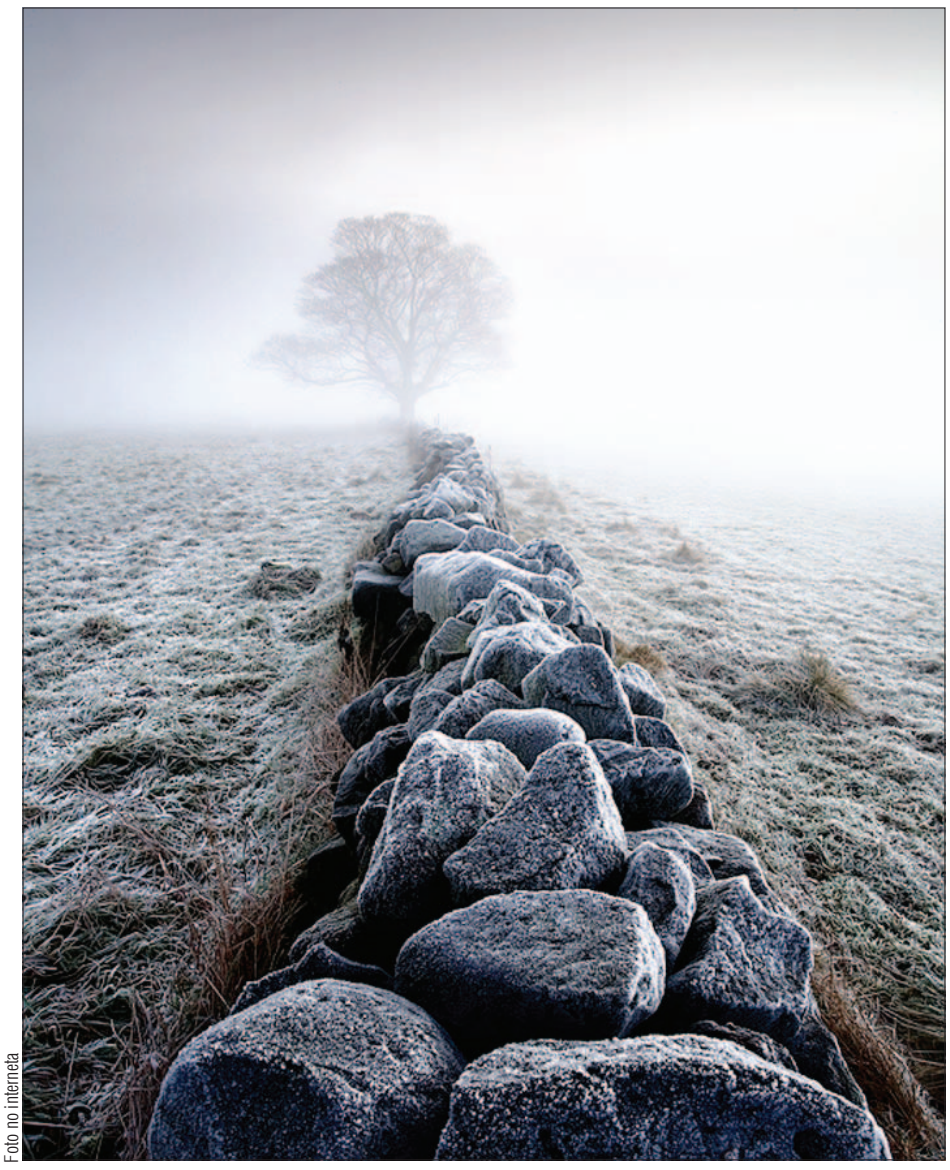

Foto no interneta

Katra jauna diena ir īpaša, jo tajā Dievs rada kaut ko pilnīgi jaunu

Vārdam *jauns* Svēto Rakstu kontekstā ir dziļa teoloģiska nozīme. Patiesībā tas ir sinonīms vārdiem *pestīšana* un *radīšana*. Grieķu valodā ir divi dažādi termini, kurus tulkojam kā *jauns – neos* (laika ziņā – kaut kas pilnīgi jauns, cits) un *kainos* (iekšējā satura ziņā – kaut kas pārmainīts, atjaunots), kur abi tiek attiecināti uz pestīšanas realitāti. Dievs parādīja Jānim *jaunas debesis un jaunu zemi* (Atkl 21,1) un paskaidroja šo vīziju: „Lūk, Es esmu tas, kurš visu dara jaunu!”(Atkl 21,5) Atklāsmes grāmatas tekstā autors ir izmantojis terminu *kainos*, tādējādi vēlēdamies uzsvērt, ka Dievs neiznīcina pastāvošās lietas un kārtību, bet tās pārveido no iekšienes. Šo pārveidošanu var kaut kādā ziņā salīdzināt ar situāciju, kad cilvēks pēc ļoti liela noguruma ir atpūties, jūtas *kā no jauna piedzimis*. Viņš ir palicis tas pats cilvēks, taču jūtas pilnīgi citādāk. Taču tā ir tikai ļoti nepilnīga analoģija. Lai gan jaunās debesis un jauno zemi pilnībā ieraudzīsim pasaules beigās, tās tomēr sākas jau šodien, līdz ar Jēzus Kristus dzīvi, nāvi un augšāmcelšanos.

Taču, ko darīt, ja manas dienas rit vienmuļi vienādi un neredzu neko jaunu, ja esmu kristījies, bet mana dzīve ne ar ko neatšķiras no nekristītu cilvēku dzīves? Tāpat ilgojos pēc laimes un labklājības, bet ikdienā pieredzu pavisam ko citu, jūtos noguris un nespēcīgs. Mani nomāc atkarību, naudas trūkuma, bezcerības nasta. Te kā balstu un palīdzību Kristus mums ir atstājis savu Baznīcu, kura gadu tūkstošu laikā rāda un palīdz iet drošu atjaunotnes ceļu. Dievs rada visu no nekā tikai ar sava Vārda spēku, un tikai Viņa Vārda pieņemšana un uzklausīšana dod cilvēkam jaunas dzīves aizmetni, kā arī kļūst par dzīvinošu lietu šīs sēklas izaugsmei (sal. Is 55).

Terēze Druka
Lic. theol.

ŠAJĀ NUMURĀ:

2.lpp. Uzlūkot Jēzu saistībā ar Tēvu

3.lpp. Mīlestību nevar apliecināt ar meliem

4. – 5.lpp. Iepazīsimies ar RARZI

6.lpp. Pāvests Jānis Pāvils II tiks beatificēts

7.lpp. Ziņas no pasaules

8.lpp. Ziņas

Uzlūkot Jēzu saistībā ar Tēvu

Turpinām "Nāc" 59. numurā iesākto tēmu par pāvesta Benedikta XVI grāmatu "Jēzus no Nācaretes", uzdodot jautājumus par Jēzus identitāti un Viņa nozīmi mūsu katra dzīvē. Raksts palīdzēs saprast, kā tuvoties Jēzum, lai izprastu Viņa unikālo personību.

Foto no interneta

Jēzus attēls Komodila katakombās Romā (4.gadsimts)

Saprast Jēzu Kristu, balstoties uz Evaņģēliju

Jau grāmatas ievadvārdos pāvests Benedikts XVI atklāj, ka sniegtās atbildes nāk no viņa paša intelektuālās pieredzes, atspoguļojot ilgstošu, garīgu procesu: „Uz grāmatas par Jēzu pirmo daļu es iekšēji gāju jau ilgu laiku." Pāvests stāsta, ka viņu iedvesmojušas dažas grāmatas par Kristu, kuras viņš lasījis jaunībā. Viņš norāda, cik svarīgi katram no mums ir iepazīties ar Kristu, balstoties uz citu cilvēku pieredzi, pārdomām un pētījumiem, jo mūsu ticība nav akla, bet prāta apgaismota ticība, kas meklē izpratni (*Fides quaerens intellectum*) kā to māca sv. Augustīns un sv. Akvīnas Toms. Tajā pašā laikā mūsu prāts meklē patiesību un ticību (*Intellectum quaerens fidem*), jo uz zemes nav cilvēka, kurš neuzdotu metafiziskus jautājumus: no kurienes es nāku, kas es esmu, uz kurieni eju un kā man jādzīvo? Pāvests Benedikts XVI uzsver, ka visām grāmatām, ko lasījis 30. un 40. gados par Jēzu (Karls Ādams, Romano Gvardīnī un citi), ir bijis kas kopīgs, ko viņš uzskata par ļoti svarīgu: „Visas šīs grāmatas atveidoja Jēzu Kristu, balstoties uz Evaņģēliju. Tās iepazīstināja ar Viņu kā ar cilvēku, kurš dzīvojis virs zemes, tomēr, esot pilnīgi cilvēcīgs, vienlaikus cilvēkiem dāvāja Dievu, ar kuru kā Dēls Viņš bija viens. Tādējādi, caur cilvēku Jēzu kļuva redzams Dievs, un vienlaicīgi caur Dievu kļuva redzams taisnīgā cilvēka attēls".

Plaisa starp "vēsturisko Jēzu" un "ticības Jēzu"

Šī nianse varētu likties nenozīmīga. Vai tad mūsu informācija nebalstās uz evaņģēlijiem? Protams. Kuram no mums nav ienācis prātā jautājums: vai tas, ko lasām evaņģēlijos, ir vēsturiska patiesība, vai tas tiešām tā ir noticis, vai tā nav tikai pasaka par Jēzus dzīvi? Un tieši tādēļ daži pētnieki, piemēram, Bultmans, pagājušā gadsimta piecdesmitajos gados sāka apgalvot, ka ir jāizšķir "vēsturiskais Jēzus" un "ticības Jēzus". To ņemot vērā, kļūst skaidrāks, kādēļ pāvests Benedikts XVI saka: „Plaisa starp "vēsturisko Jēzu" un "ticības Kristu" kļuva plašāka, un abi redzami attālinājās." Turpinot, pāvests parāda šādas pieejas dramatiskās konsekvences: „Bet ko gan var nozīmēt ticība uz Jēzu kā Kristu, uz Jēzu kā dzīvā Dieva Dēlu, ja cilvēks Jēzus tik ļoti atšķīrās no tā tēla, ko priekšā stādīja evaņģēlisti un kuru Baznīca, pamatojoties uz evaņģēlijiem, ņem par pamatu savai sludināšanai?" Jeb, ja to izsakām citiem vārdiem – ko nozīmē mūsu sludinātais Jēzus, ja Viņš nav reāls, bet tikai ticības gaismā iztēlots? Viņš ir tikai fantāzija vai mīts, bet īstais Jēzus, kuram mēs ticam, ir cits: „Jēzus būtu bijis anti romiešu revolucionārs, kas darbojās – lai gan galu galā nesekmīgi –, lai gāztu valdošos spēkus; vai arī viņš būtu bijis lēnprātīgs morāles skolotājs, kas pieņem visu un neizskaidrojami piedzīvo neveiksmi."

Ja nav saistības ar vēsturi, arī ticībai nav pamata

Šodien ar Jēzu saistītie vēsturiskie un arheoloģiskie pētījumi relativizē tamlīdzīgu Jēzus tēla skaidrojumu: „Kopš tā laika par šiem Jēzus atveidojumiem pieaudzis skepticisms, bet tā paša iemesla dēļ pats Jēzus tēls ir vēl vairāk attālinājies." Ieklausoties pāvesta vārdos, kas attiecas uz plaisu starp "vēsturisko Jēzu" un "ticības Jēzu", mums kļūst skaidrs, ka tas ir viens no būtiskākajiem jautājumiem mūsu sekularizācijas un pēcmodernisma laikmetā, kurā dzīvojam: „Visi šie mēģinājumi izraisījuši kopīgu rezultātu: iespaidu, ka mums ir ļoti maz drošu zināšanu par Jēzu Kristu un ka tikai vēlāk ticība Viņa dievišķībai izveidoja Viņa tēlu. Līdz šim šis iespaids dziļi pārņēmis daudzu kristiešu prātus. Tā ir dramatiska situācija ticībai, jo tās izejas punkts kļūst nedrošs: var izzust iekšējā draudzība ar Jēzu, no kura viss ir atkarīgs." Cik daudz ir teoloģijas studentu, kuri zaudējuši ticību, uzskatot par patiesību to, ko kā patiesību sludinājuši daži ekseģēti (Bībeles pētnieki), slēpjoties aiz vārdiem

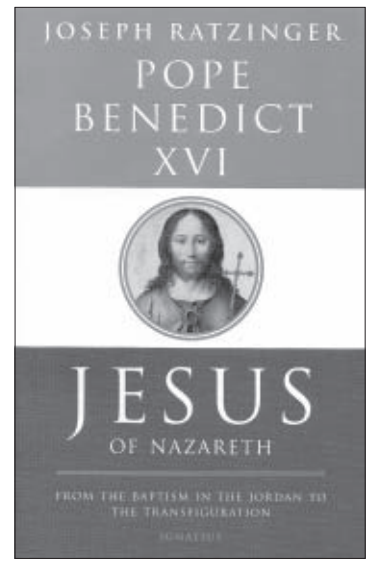

Pāvesta Benedikta XVI grāmatas "Jēzus no Nācaretes" izdevums angļu valodā

"tas ir zinātnisks lasījums". Protams, ka tāda pieeja iespaido arī garīgo dzīvi un attiecības ar Jēzu. Šāda nedrošība ir pārņēmusi daudzu prātus un sirdis, un tai ir sekas attiecībā uz Svēto Rakstu relativizēšanu. Ja mēs garīgi nepilnveidojamies, lasot Dieva Vārdu, to neuzskatām par mūsu garīgās dzīves *barību*, tad pamazām Svētie Raksti zaudē savu unikālo vērtību, un mēs tos aizstājam ar privātām atklāsmēm vai apokrifiem. Savukārt tas nozīmē – neatzīt Svēto Rakstu kanonu, kas veidojās Baznīcas dzīves iesākumā, to aizstājot ar citām – reizēm šaubīgām – Kristus dzīves atklāsmēm, piemēram, Valtortas grāmatas vai Emerihas Jēzus dzīves aprakstiem.

Jēzus saistība ar Tēvu ir īstais Viņa personības pamats

Pāvesta grāmata balstās uz pārliecību, ka evaņģēlijos aprakstītais Jēzus mums dod iespēju pazīt patieso vēsturisko Jēzu. Šī viņa pārliecība balstās uz zinātniskiem darbiem, piemēram, viņš piemin Rūdolfu Šnakenburgu, kuru uzskata par nopietnu zinātnieku. „R. Šnakenburgs (droši vien visnozīmīgākais katoļu ekseģēts) rakstīja vācu valodā 20. gadsimta otrajā pusē. Dzīves beigās R. Šnakenburgs dziļi izjuta draudus ticībai. Ņemot vērā, cik neadekvāti bija visi iepriekšējie ekseģēzes piedāvātie vēsturiskā Jēzus atveidojumi, viņš centās laist klajā savu pēdējo lielo darbu "Jēzus Kristus persona četru evaņģēliju gaismā". Šī grāmata paredzēta, lai palīdzētu ticīgiem kristiešiem, „kuri pašlaik kļuvuši nedroši zinātnisko pētījumu dēļ, lai tie stipri turētos pie ticības Jēzum Kristum kā pestīšanas nesēja un pasaules Pestītāja". R. Šnakenburgs balstās uz ļoti svarīgu metodoloģisku principu, pamatojot iespēju atpazīt patieso Kristu evaņģēlijos: „Vēsturiskais pamats tiek pieņemts, bet dziļāk par to var iet ar evaņģēlijos atklāto ticības skatījumu uz Jēzu." Ticības skatījums nozīmē, ka nav iespējams ne saprast, ne pieņemt Kristu, ja Viņu atdalām no garīgās dzīves. „R. Šnakenburgs skaidri izceļ to izšķirošo, ko uzskata par īsti vēsturisku atklāsmi: Jēzus attiecības ar Dievu un dziļo vienotību ar Dievu. Bez iesakņošanās Dievā Jēzus persona paliek neskaidra, nereāla un neizskaidrojama," apgalvo slavenais ekseģēts.

Tieši šādu pieeju izvēlas arī Benedikts XVI savā grāmatā: „Ap šo domu es arī veidošu savu grāmatu. Tā skata Jēzu Viņa kopībā ar Tēvu, kas ir īstais Viņa personības centrs; bez tā Viņu nevaram izprast, un no šī centra Viņš joprojām mums stāda sevi priekšā." Šai pieejai būtu jāseko arī katram no mums – vai esam kristieši, vai racionālisti, citu reliģiju piederīgie, vai arī vienkārši labas gribas cilvēki, kuri meklē atbildes uz savas dzīves jēgas jautājumu, ja vēlamies labāk iepazīt patieso Jēzu. Ticības gaismā evaņģēliji mums parāda Jēzus unikālo raksturu, kurš mūs pārsteigs un liks jautāt par Viņa patieso būtību un, iespējams, nonākt pie tāda paša slēdziena kā romiešu kareivis pie Kristus krusta: „Patiesi, šis bija Dieva Dēls." (Mt 27,54)

Priesteris
Andris Marija Jerumanis

Kas ir breviārs?

Latviešu valodā izdotais breviāra variants ir paredzēts tieši lajiem (draudzes locekļiem, kuri nav garīdznieki) – tas ir izveidots vienā sējumā, ietverot Laudes (rīta lūgšanu), Vesperes (vakara lūgšanu) un Kompletoriju (lūgšanu pirms nakts miega).

Latīniski *breviarium* nozīmē "konspekts" un tas ir bieži lietots apzīmējums vienai no Romas katoliskās Baznīcas liturģiskajām grāmatām. To sauc arī par Stundu Liturģiju. Mūsdienās breviāru parasti veido divi vai četri sējumi, kas atbilst kādam Baznīcas liturģiskā gada posmam. Balstoties uz II Vatikāna koncila ieteikumiem, pāvests Pāvils VI izdeva jaunu breviāru (1971.), kurā visus psalmus (izņemot trīs) izlasa vienā mēnesī.

Stundu Liturģijas būtība saistīta ar to, ka Jaunās un Mūžīgās Derības Virspriesteris Jēzus Kristus, pieņemot cilvēcisko dabu, ienesa šajā zemē himnu, kas debesu augstumos skan mūžu mūžam. Kristus joprojām pilda šo priesterisko amatu caur savu Baznīcu, kura nemitīgi slavē Dievu un aizlūdz par visas pasaules pestīšanu ne tikai svinot Svēto Misi, bet arī citos veidos, īpaši lūdzoties Stundu Liturģiju. Saskaņā ar senseno kristīgo tradīciju Stundu Liturģija ir sastādīta tādā veidā, lai visus dienas un nakts posmus svētdarītu caur Dieva godināšanu.

Stundu Liturģija ir visas Baznīcas un katra atsevišķa Baznīcas locekļa lūgšana. Tā ir lūgšana, kas atgādina par Baznīcas vienotību Dieva godināšanā. Tas ir laika svētdarīšanas veids, kas cieši saistīts ar Svētās Mises svinēšanu – to var redzēt īpaši svētdienās un lielajos svētkos, kad *Benedictus* (no Laudēm) un *Magnificat* (no Vesperēm) antifonas pamatā atbilst dotās svētdienas Evaņģēlija lasījumam. Katrs ticīgais ir aicināts pievienoties Dieva godinātāju pulkam, jo tieši šis lūgšanas veids, kas cieši saistīts ar Svētajiem Rakstiem, ir svarīgs dievbijības avots un personiskās lūgšanas barība. Pateicoties Stundu Liturģijai, mēs varam arvien labāk iepazīt Dievu un saskatīt Kristus upura jēgu mūsu personiskajā dzīvē.

Novēlu, lai Stundu Liturģijas lūgšana palīdz augt ticībā un dievbijībā.

Priesteris
Oskars Jabloņskis OP

Foto: Ieva Liede

Breviārs ir visas Baznīcas un katra atsevišķa Baznīcas locekļa lūgšana

8. bauslis –

tev nebūs nepatiesu liecību dot pret savu tuvāko

Jaceks Salijs OP

Sākums avīzes „Nāc” 42. numurā

Mīlestība *atdzīvina* patiesību

Tāpēc patiesība, mīlestība un spēks veido nesaraujamu trīsvienību un ar šādu savu dabu dod liecību par Trīsvienīgo visa Radītāju. Pievērsīsimies atsevišķām sekām, kādas no tā izriet.

Tātad patiesība bez mīlestības nav patiesība šī vārda garīgajā nozīmē. Kas no tā, ka kāds ir pārliecināts par kristīgās ticības patiesumu? „Kas nemīl, tas nav Dievu pazinis, jo Dievs ir mīlestība.” (1Jņ 4,8) Tāds cilvēks vēl joprojām dzīvo melos.

Arī patiesība, kuru daru zināmu citam cilvēkam, bet kuru neatdzīvina mīlestība, viegli kļūst par *akmeni*. „No pātagas sitiena veidojas rētas, bet mēles sitieni laužkaulus.” (Sīr 28,20) Ja, piemēram, gribu tevi asi norāt par sliktu rīcību, tad nav bez nozīmes, kādu iemeslu dēļ to daru – vai dusmu vadīts, vai varbūt atriebības dēļ, vai arī tāpēc, ka man rūp tavs labums. Sakot kādam patiesību par viņa slikto uzvedību, viņu šajā ļaunumā varu arī nostiprināt, ar savu rīcību es varu aizskart viņa cieņu vai arī apslāpēt viņa labošanās centienus. Ja centīšos to darīt ar mīlestību, rūpēdamies par tavu labumu, mīlestība man pateiks priekšā, kad un kādā veidā mudināt tevi uz labo, jo nevaru taču vienaldzīgi noraudzīties, ka dari ļaunu.

Tāpat arī tenku ļaunums pastāv tajā, ka tiek sacīta patiesība bez mīlestības. Bet patiesība bez mīlestības, pat tās materiālajā dimensijā, ātri pārstāj būt patiesība, jo tai viegli pievienojas apmelošanas elementi. Protams, mēs drīkstam runāt par citiem cilvēkiem, arī par viņu ļaunumu, ja mums patiešām rūp viņu labums. Mīlestība tomēr daudz biežāk mūs mudina citu cilvēku ļauno rīcību paturēt noslēpumā, rūpējoties par šī cilvēka labo vārdu.

Īpaši mums vajadzētu būt nomodā par divām reakcijām, kuras mūsos var rasties, kad uzzinām par citu grēkiem. Pirmkārt: vai nejūtu sevī ļaunu apmierinājumu, ka tas, par kuru tiek runāts, nav tik nevainīgs, kā uzdodas? Varbūt arī cita cilvēka grēkā meklēju sava ļaunuma attaisnojumu? Otrkārt: vai tenkas nav viegls veids, kā uzlaboju savu morālo pašsajūtu? Varbūt labprāt tajās klausos tieši tāpēc, ka tās palīdz mazināt manu paša grēku ļaunuma sajūtu? „Ar mani vēl nav tik slikti, citi ir vēl ļaunāki!” – apmierināts domāju, dzirdot par tuvākā vājībām un kritieniem. Turklāt patiesība izšķir, vai mūsu noklusēšana ir laba vai ļauna. Noklusēšana, uz ko mudina viltība vai gļēvums, reizēm ir sliktāka par saltiem meliem, jo tā vieglāk var ievest maldos. Pastāv tāda noklusēšana, kuras mērķis ir aizsargāt patiesību. Piemēram, neārstējamu cilvēku nedrīkst mānīt, mazvērtējot slimības nopietnību, bet nedrīkst viņam arī brutāli teikt: „Tu drīz nomirsi.” Noklusējot, mēs cenšamies aizsargāt to vitalitāti, kas joprojām ir viņa organismā. Tāda nostāja, šķiet, ir visatbilstošākā viņa patiesajai situācijai. Arī bērnam dažās situācijās nedrīkst teikt visu patiesību, ja ir bažas, ka viņš to varētu pārprast.

Foto no interneta

Meli – garīgās bezsamaņas stāvoklis

Mīlestību nav iespējams apliecināt ar meliem

Nav iespējams noteikt, kas ir bīstamāks – patiesība bez mīlestības vai mīlestība, kas nerēķinās ar patiesību. Patiesa mīlestība nostiprina mūsu novērošanas spēju, tā spēj ieraudzīt arī tādu patiesību, kuru bez mīlestības ir grūti saskatīt. Bet nepatiesa mīlestība dara aklu. Neredzēt ļaunumu mīlētā cilvēka sliktajā rīcībā, vai viņu viegli attaisnot, mīlēto personu vērtēt augstāk par Dieva baušļiem – tā nav nekāda mīlestība, tā ir mīlestības karikatūra. Turklāt mīlestību nav iespējams apliecināt ar melu palīdzību, nedz arī veikt ko patiesi labu mīlētam cilvēkam, nodarot pāri trešajai personai vai citādi grēkojot.

Dieva patiesība ļauj pieņemt patiesību par sevi

Mīlestības caurstrāvota patiesība jeb patiesības caurstrāvota mīlestība ir visspēcīga. Šis spēks, protams, nav līdzīgs šīs pasaules varenībai, kas spēj ļoti skaļi manifestēt savu klātbūtni un naidīgās iespējas. Tā cenšas atdarināt Dieva visvarenību, bet tā parasti ir pazemīga un diskrēta.

Pirmkārt, jo vairāk mūsos ir šīs patiesības, jo brīvāki esam, jo vairāk patiesības, jo mazāk mums kaitē meli, lai arī cik vareni tie būtu. Jo kas gan cilvēku, kurā mājo patiesība, var piespiest kalpot meliem, pat, ja uz viņu izdara lielu spiedienu? Viņš nav vieglprātīgs, bet, ja rodas nepieciešamība, viņš ir gatavs patiesības vārdā pieņemt pat vajāšanas. Meli var noturēties tad, ja neviens neuzdrošinās tiem pretoties. Viena cēla pretošanās, kas gatava pieņemt vajāšanas, izgaisina ilūzijas, ka meli ir visspēcīgi. Cilvēkos mostas cerība, viņi pamana arī savu līdzdalību melos un sāk kaunēties no tās, sāk domāt par atbrīvošanos no netīrās atkarības, kurā līdz šim bija iestiguši.

Bet šis spēks ir tikai mīlestības caurstrāvotai patiesībai. Bez mīlestības pausta patiesība būs tikai naida, pašpaļāvības vai savu personisko interešu kliedziens, kas ir vēl viena daļiņa no tās elliškīgās kņadas, ar kuru mēs pārpludinām zemi, kalpojot meliem.

Patiesības spēks, ja esmu ar to piepildīts, izpaužas arī tajā, ka nekad nejutīšos ārējas patiesības apdraudēts. Ļoti bieži negribam atzīt otra cilvēka pausto patiesību, jo baidāmies, ka tā varētu būt zīme mūsu vājumam! Tāpēc mums pašiem ir jāizlemj: vai mūsu izpratni par to, kas ir spēks, mācīsimies pie velna vai pie Dieva? Jo saskaņā ar Dievišķā Mācītāja sacīto, patiesu spēku caurstrāvo patiesība un mīlestība. Tāpēc cilvēkam, kurā mājo Dieva patiesība, ir pietiekoši daudz patiesa spēka sevī, lai varētu pieņemt patiesību, kas nāk no citiem, kaut vai no ienaidniekiem.

Meli – garīgi murgi

Šis spēks mūs atbrīvos arī no važām, kuras ir visgrūtāk nomest, važām, ar kurām mēs paši esam sapinušies savā iekšienē. Protams, runa ir par melu važām. Melis zina, ka viņš melo, bet melīgs cilvēks tic saviem meliem. Tā tas ir noticis ne jau tāpēc, ka viņš kļūdījās, iepazīstot patiesību, vai tika ievests maldos. Viņš grib ticēt saviem meliem, bet tajā pat laikā neapzinās netīros procesus, kuri viņā veicina patiesības pielāgošanu savām interesēm. Īsi sakot, meli ir garīgās bezsamaņas stāvoklis. Šī bezsamaņa spēj būt rafinēti viltīga. „Mēs atzīstam, ka mums ir mazi trūkumi,” saka La Rošefuko (La Rochefoucauld), „tikai tāpēc, lai pārliecinātu citus, ka lielu trūkumu mums nav.” Uz meliem var raudzīties kā uz garīgiem murgiem, kuros cilvēks īstenībai liek būt citādākai nekā tā patiesībā ir. Tāpēc melis tai cilvēkā, kam nodarījis pāri, saskatīs savu pāridarītāju. Tīri egoistisku savtību viņš pārdzīvo kā veltīšanos kopējam labumam, bet ērtu dzīvi sauc par upuri, varbūt pat par upuri Kristum. Un visam tam viņš svēti tic.

Arī cita veida meliem Jēzus ir pievērsis uzmanību, sakot: „..bagātības viltība...” (Mt 13,22) Vai tad laicīgie labumi, kurus radījis Dievs, mūs piemāna? Protams, ne. Materiālie labumi neizliekas cilvēka priekšā, ka tie būtu kas cits, nekā tie patiesībā ir. Cilvēks pats sevi tā apmānījis un izkropļojis savu iekšieni, ka tos uztver nepareizi. Melīgā veidā mēs varam pārdzīvot arī citas laicīgās vērtības: cilvēks no tām pieprasa, lai tās būtu citādākas nekā tās patiesībā ir.

Nav tādas tumsas, kaut arī tā būtu mūsu melu tumsa, kura nebūtu spiesta arvien vairāk atkāpties ”Pasaules gaismas” spēka priekšā (Jņ 8,12) – vajag tikai patiesi atvērties Viņa mācībai, atdarināt Viņa mīlestību un meklēt Viņa pestījošo klātbūtni.

Lūk, vēl viens, varbūt pat vissvarīgākais, iemesls, kāpēc mums nemitīgi jārūpējas par mūsu runas tīrību: „Ar mēli mēs godinām Kungu un Tēvu, ar to lādam cilvēkus, kas radīti pēc Dieva līdzības. No tās pašas mutes nāk svētība un lāsts. Tas tā, mani brāļi, nedrīkst notikt! Vai arī avots izverd no viena un tā paša atvara saldu un rūgtu ūdeni? Vai, mani brāļi, vīģes koks dod vīnogas un vīnkoks vīģes? Tāpat arī sāls avots nevar dot saldenu ūdeni (..) Ja kāds domā, ka ir dievbijīgs, un nesavalda savu mēli, bet maldina savu sirdi, tad viņa dievbijība ir tukša.” (Jk 3,9-12; 1,26)

Tulkoja
Kaspars Zagorskis †

Jautājumi un atbildes

Kas ir Kanonisko tiesību kodekss?

Kanonisko tiesību kodekss (KTK), kas ir spēkā no 1983.gada, ir Katoliskās Baznīcas augstākās varas izdots un apstiprināts likumu krājums, kas nosaka visu ticīgo – gan garīdznieku, gan klosterļaužu, gan laju – tiesības un pienākumus Baznīcas pārvaldes struktūrās, sakramentu svinēšanā un citu Baznīcas labumu izmantošanā. Kodekss arī nosaka, kādi soda mēri tiek piemēroti personām, kas ar savu rīcību grauj Baznīcas kopējo darbu, ticības mantojuma saglabāšanu un izplatīšanu.

KTK latviešu valodā vēl nav izdots. Svešvalodās tas ir pieejams Baznīcas oficiālā interneta vietnē http://www.vatican.va/archive/cdc/index_it.htm un garīgās literatūras izplatīšanas vietās.

Kas ir Katoliskās Baznīcas katehisms?

Katoliskās Baznīcas katehisms (KBK) ir visas katoliskās mācības kopsavilkums. Latviešu valodā šis katehisms ir izdots 2000. gadā kā apjomīga, teju 1000 lappušu bieza grāmata, kas ir iegādājama garīgās literatūras izplatīšanas vietās.

Vai priesteris drīkst atteikt Svēto Komūniju Svētajā Misē personai, kura šajā dienā Sv. Komūniju vēlas pieņemt otro reizi?

Nedrīkst, jo KTK 917. kanons nosaka, ka cilvēks, kas jau ir pieņēmis Svēto Komūniju, otro reizi var tajā pašā dienā to pieņemt Svētās Mises laikā, kurā viņš piedalās no sākuma līdz beigām.

Vai drīkst atteikt Svēto Komūniju kādam, kas uz Svēto Misi ir ieradies ar nokavēšanos?

Parastā kārtībā ticīgajiem uz Sv. Misi ir jāpulcējas savlaicīgi, lai varētu atbilstoši sagatavoties lielajam notikumam – uz tikšanos ar Jēzu Kristu. Bet ja tomēr kāds to ir nokavējis, nedrīkst viņam atteikt Sv. Komūniju.

Plašāk par Sv. Komūniju var lasīt arī KBK 3. artikulā „Euharistijas sakraments”.

Augstskola ticības izpratnes padziļināšanai

Rīgas Augstākā reliģijas zinātņu institūta (RARZI) pirmsākumi meklējami 1992. gadā, kad tika dibināts Rīgas metropolijas Romas katoļu Garīgā semināra Katehētikas institūts, bet 2000. gadā tas kļuva par Laterāna Pontifikālās Universitātes (LPU) filiāli. LPU teoloģijas fakultāte garantē augstskolas akadēmisko kvalitāti un tās absolventiem piešķir starptautiski atzītus diplomus. RARZI var studēt reliģijas zinātnes – filozofiju, teoloģiju un pedagoģiju –, padziļinot savu garīgo dzīvi un arvien vairāk iesaistoties Baznīcā. 2006. gadā visas Institūta studiju programmas tika akreditētas un 2008. gadā augstskolas kvalitāti atzina arī Latvijas Universitātes pētījums: starp 37 Latvijas augstskolām to ierindojot 10. vietā.

Lasītājiem piedāvājam ar augstskolu iepazīties tuvāk, lasot intervijas ar tās vadītājiem, pasniedzējiem un studentiem.

Foto no RARZI un studentu arhīva

Svinīga augstskolas diplomu pasniegšana 2010. gada nogalē (no kreisās: Ingrīda Trups-Kalne, priesteris Aleksandrs Stepanovs un arhibīskaps Zbigņevs Stankevičs)

Rīgas arhibīskaps metropolīts Zbigņevs Stankevičs

Kāds bija jūsu redzējums par augstskolu, kad pārņēmāt RARZI vadību?

Mana pirmā doma bija tāda, ka šim institūtam ir jāizdzīvo, tas ir jāsaglabā un nedrīkst pieļaut tā bojāeju, bet otra doma – pārvērst RARZI par intelektuālas un garīgas formācijas vietu. Tāda patiesībā šī augstskola jau arī bija līdz šim, bet vajadzēja to attīstīt tālāk. Laikā, kad biju RARZI direktors, izdarījām vairākas būtiskas lietas. Mēs patiešām ne tikai saglābām institūtu, bet to arī mazliet paplašinājām, pārejot uz jaunajām programmām. Šobrīd darbojas viena maģistrantūras programma un esam jau saņēmuši Svētā Krēsla apstiprinājumu arī otrai programmai – pastorālais konsultants, kas sagatavos kapelānus un konsultantus gan ģimenēm, gan arī individuāli, tādā veidā sniedzot lielu palīdzību priesteriem.

Runājot par RARZI, ir būtiski atzīmēt faktu, ka Latvijā tā ir vienīgā augstskola, kas lajiem pievādā katolisku augstāko izglītību – tādu, kas ir sakņota Baznīcas mācībā. Līdz ar to šī augstskola ir stratēģiski svarīga. Ja gribam veidot katoļu inteliģenci (kura padomju gados tika likvidēta), tad mums šis institūts ir ļoti nozīmīgs.

Kāda ir RARZI nozīme Latvijā, katoliskajā sabiedrībā?

Jāatzīmē, ka Latvijas sabiedrībā šis institūts vēl ir maz pazīstams, tā vārds vēl ir maz izskanējis publiskajā telpā. Pagājušā gada pavasarī es kļuvu par Latvijas augstskolu rektoru padomes locekli un tādā veidā RARZI direktoram radās iespēja regulāri reizi mēnesī satikties ar visu Latvijas augstskolu rektoriem. Es domāju, ka šis ir izaicinājums arī jaunajam direktora vietas izpildītājam kopā ar RARZI komandu – padarīt šo augstskolu plašāk pazīstamu Latvijas sabiedrībā. RARZI būtu jāuzņemas šī misija – pārstāvēt katoļu Baznīcu un kristīgo sabiedrību inteliģences un kultūras pasaulē, jo kristīgo augstskolu Latvijas akadēmiskajā vidē ir ļoti maz.

Kādi ir RARZI studenti? Kāpēc vajadzētu nākt studēt?

Latvijā ir daudz ticīgu un dievbijīgu cilvēku, bet ticībai ir jābūt arī racionālai un teoloģiski labi pamatotai. Diemžēl bieži vien ticība ir balstīta uz emocijām, uz stereotipiem, kas ir teoloģiski nepareizi, izkropļoti. Ja gribam mūsu Baznīcu veidot stipru un spējīgu evaņģelizēt mūsdienu pasauli, it sevišķi kultūras un zinātnes elitē, tad ir vajadzīgi izglītoti kristieši, kuri ir ne tikai dievbijīgi, bet kuri māk arī pareizi noformulēt savu ticību un uzrunāt sabiedrību tai saprotamā, no pasaules neatrautā valodā.

Ko jūs vēlētu jaunajam RARZI direktora vietas izpildītājam un studentiem?

Direktoram novēlu atrast labu līdzsvaru starp intelektuālo un garīgo jomu, savukārt studentiem – lai ir cītīgi. Mūsu augstskolā studijas ir nepilna laika klātienē, kas nozīmē, ka lielākā darba daļa jāveic mājās, to nevajadzētu novērtēt par zemu. Ne mazāk būtiski ir meklēt Dievu savā dzīvē, lai Viņā *iesakņotos* arvien dziļāk. Lai studentiem veidojas dzīvas attiecības ar dzīvo Dievu, mēģinot Viņu arvien labāk saprast un šo vēsti nest citiem.

Kas vēl būtu piebilstams, runājot par RARZI?

Ir svarīgi, lai informācija par RARZI aizsniedz draudžu locekļus, lai viņi nāk studēt. No studentu skaita ir atkarīgs arī institūta ekonomiskais stāvoklis. Tā kā studiju maksa nav liela, tad tā nosedz tikai mazāko daļu no kopējiem izdevumiem, pārējo sedz ziedotāju nauda. Līdz šim mūs ir atbalstījuši ārzemnieki, bet tagad mums ir jāmēģina pašiem tikt galā. Ja nebūs atbalstītāju, tad institūta eksistence ir nedroša. Aicinu atbalstīt RARZI gan ar lūgšanām, gan materiāli.

RARZI un Garīgā semināra studenti un docētāji Katoļu studentu dienās

RARZI direktora v. i., priesteris Aleksandrs Stepanovs

Ko nozīmē jūsu amats?

Pirmkārt, tas nozīmē – pieņemt atbildību, ko Baznīca man prasa uzņemties. Arī no dienas dienā atkārtot savu ''jā'', lai augstskola varētu attīstīties – gan kā akadēmiska, gan garīgas izaugsmes vide. Tas nozīmē veicināt koleģiālu sadarbību pasniedzēju un studentu vidū. Veicināt akadēmiskās izglītības vienotību ar garīgo formāciju, lai institūts varētu sasniegt savu mērķi – gatavot konsekrētās personas un lajus darbam Baznīcā – evaņģelizācijai, lai viņi varētu uzņemties arī profesionālos pienākumus Baznīcas dzīvē, dodot ieguldījumu sabiedrības vadīšanā saskaņā ar kristīgajām vērtībām. Tas ir mūsu institūta mērķis un ceru, ka mana darbība to sekmēs.

Kāds ir jūsu redzējums par Institūta turpmāko attīstību?

Institūtam jau ir savas iestrādes, man ir svarīgi saprast, kas ir darīts līdz šim, jo neesmu sācis no nulles. Iepriekšējie vadītāji – pr. Paskāls Marija Jerumanis un tagadējais arhibīskaps Zbigņevs Stankevičs – ir daudz darījuši, tāpat arī akadēmiskais personāls un darbinieki ir devuši savu ieguldījumu institūta attīstībā.

Gribētos, lai institūts vairāk iesaistās Baznīcas dzīvē un kļūst par tādu izglītības iestādi, kas cenšas sniegt atbildes uz aktuāliem jautājumiem, kas saistīti ar ticības dzīvi, cilvēka dzīves un mūsu sabiedrības jaunajiem izaicinājumiem. Piemēram, jaunās grāmatas ''Bioētika visiem'' publikācija ir mēģinājums atbildēt uz aktuāliem jautājumiem sabiedrībā un kristiešu vidū dzīvības jomā.

Kā uz studijām pamudināt katoļus, kam šķiet, ka studijas RARZI ir pārāk sarežģītas vai uz viņiem neattiecas?

Students, kas pie mums atnāk studēt, var atrast labu garīgo vidi, arī jaunus draugus un darbības iespējas. Mēs piedāvājam rekolekcijas, katru piektdienu notiek arī Svētā Mise, kas ir kupli apmeklēta, studenti apzināti iesaistās lūgšanu dzīvē. Darbojas vairākas lūgšanu grupas. Tas nozīmē, ka RARZI studenti ne tikai izglītojas, bet turpina arī savu garīgo formāciju.

Es domāju, ka galvenais pamudinājums ir meklēt atbildes un turpināt ticības ceļu, iesaistoties Baznīcas dzīvē. Baznīcai ir vajadzīgi kompetenti darbinieki, laji, uz kuriem priesteri var paļauties un uzticēt dažādas aktivitātes, kalpošanas nozares draudzē, – bez tā Baznīca nevar attīstīties. Laji ir Baznīcas daļa, un institūts ir vieta, kur to mācās apzināties. Laju un priesteru sinerģija ir priekšnosacījums jaunās evaņģelizācijas panākumiem un Baznīcas uzplaukumam.

RARZI programmu direktore Ingrīda Trups-Kalne

Kā jūs raksturotu cilvēkus, kas nāk mācīties?

Vairākus gadus, esot uzņemšanas komisijā, cilvēkus varu iepazīt tuvāk. Mūsu studenti ir ļoti dažādi, ar atšķirīgu iepriekšējo pieredzi. Ir daļa cilvēku, kas aktīvi iesaistījuties dažādos Baznīcas kalpošanas veidos – piemēram, Alfa kursā, katehēzes nodarbībās, dažādās kopienās, svētceļojumu vadīšanā. Šie cilvēki jūt, ka viņiem trūkst nepieciešamo zināšanu, lai varētu liecināt, kā arī kompetenti veikt savu darbu. Viņiem ir ticības degsme, bet trūkst teoloģiskās, cilvēciskās kompetences – kā uzrunāt, pamatot. Cita daļa ir tie, kam svarīgi iegūt zināšanas un atbilstošu diplomu, lai varētu skolās mācīt kristīgo mācību. Vēl var izdalīt cilvēkus, kuri ir nesen konvertējušies katoļticībā vai arī no sirds ieticējuši Dievam, viņi vēlas saprast – kam tic un kāda ir Baznīcas mācība. Šobrīd visās trijās studiju programmās kopā mācās 122 studenti.

Vai RARZI studenti ir katoļi?

Lielākā daļa studentu ir katoļi, bet pie mums mācās arī citu konfesiju pārstāvji. Iestāšanās komisijā sakām, ka šeit tiek mācīta teoloģija, kas ir saskaņā ar katoliskās Baznīcas mācību, bet nevienu nemudinām mainīt konfesionālo piederību.

RARZI no citām augstskolām atšķiras ar to, ka, iesniedzot dokumentus, ir nepieciešama draudzes prāvesta rekomendācija, kā arī dokumenti, kas apliecina kristīgo dzīvi. Kādēļ?

Tas vairāk ir saistīts ar to, ka esam Baznīcas augstskola. Laterāna Pontifikālās universitātes (pontifikāls nozīmē – pāvesta universitāte) un mūsu institūta primārais uzdevums ir sagatavot gan konsekrētos, gan lajus evaņģelizācijas darbam. Ko mēs varam dot citam, ja pašu garīgā dzīve nav kārtībā un neesam patiesi ticības liecinieki? Baznīca vēlas, lai izglītība, ko tā dod, nestu *augļus*. Mēs negribam *sēklu sēt neauglīgā zemē*, kur redzam, ka nebūs nekāda atdeve vai tieši otrādi – zināšanas par Baznīcas mācību tiks izmantotas pret Baznīcu.

Piektdienās RARZI pasniedzēji un studenti pulcējas kopīgā Svētajā Misē

Futbola mačs starp RARZI un Garīgā semināra komandām 2010. gada Katoļu studentu dienās

Ir paredzēts atklāt jaunu studiju programmu ''Pastorālais konsultants''. Kāpēc tieši tāda izvēle?

Ļoti ceram, ka ar Dieva palīdzību jauno studiju programmu izdosies licencēt Latvijas Izglītības un zinātnes ministrijā. 2008. gada rudenī Izglītības Kongregācija izdeva jaunus noteikumus Augstākajiem reliģijas zinātņu institūtiem, saskaņā ar kuriem līdzšinējā piecgadīgā profesionālā reliģijas zinātņu bakalaura studiju programma bija jāpārveido par divām studiju programmām – trīsgadīgu akadēmisko bakalaura programmu un divarpus gadīgo profesionālo maģistra studiju programmu, kurā ir ietverta filozofijas, ētikas un kristīgās mācības skolotāja kvalifikācijas ieguve. 2009. gada vasarā, pārstrādājot Institūta Nolikumu un iepazīstoties ar citu līdzīgu institūtu piedāvājumu, mēs redzējām, ka pastāv arī cita veida maģistra studiju programmu specializācija – garīgi pastorālā. 2009. gada rudenī izveidojām šo programmu un 2010. gada 15. janvārī Izglītības Kongregācijā tika apstiprināts mūsu jaunais Institūta Nolikums un jaunās studiju programmas. Ceru, ka pastorālā programma radīs iespēju tiem studentiem, kuri nejūt vien nevajadzētu pamest, ja uzrodas kaut kas jauns. Rezultātā iesniedzu dokumentus RARZI kopā ar vēl trim saviem draugiem. Noteikti, ka lēmumus nepieņēmām bez Svētā Gara padoma.

Vai tagad, studējot RARZI, ir redzams, ko šajā mācību iestādē gūsti?

Manuprāt, cilvēka dzīves pieredze iet caur zināšanām, bet vai tās dod izpratni un sajēgu? Man liels ieguvums ir cilvēku klātesamība, tas, kā mācībspēki zināšanas pasniedz un uztvertais *starp rindām*.

Vai pēc 5 mēnešu studijām ir redzams kāds rezultāts?

Noteikti ir mainījusies mana attieksme. Es vairāk izprotu konkrētas lietas saistībā ar Baznīcas mācību, rituāliem, to vēsturi. Manī padziļinās izpratne par Baznīcas universālumu. Baznīca ir atvērta tam, ka cilvēks nāk ar savu pieredzi un viņam nav jābūt lētticīgam. Prāts ir dots, lai to izmantotu un salīdzinātu savu pieredzi ar to patiesību, kuru māca Baznīca. Ir labi, ja cilvēks izprot savu ticību, jo tad viņš ar savām zināšanām var palīdzēt arī citiem, kuros vēl nav izveidojusies paļāvība Baznīcas autoritātei.

Ligita Kviese – 2. kursa studente

Kāpēc jūs uzsākāt studijas RARZI?

Es gribēju uzzināt, kāpēc jātic un kāds ir Dievs, gribēju padziļināt savu ticību. Meklēju atbildes, bet pati tās nevarēju atrast. Tad diakons Renārs man ieteica doties mācīties uz RARZI. Pēc gadu ilgušām pārdomām es pieņēmu lēmumu mācīties šajā augstskolā. Tur jau mācos pusotru gadu un uz saviem jautājumiem esmu saņēmusi ļoti dziļas atbildes.

Vai studiju laikā ir piedzīvots kas tāds, kas apliecina – cik labi, ka esmu atnākusi šeit studēt?

Mani pārsteidz tas, ka šeit pusotra gada laikā es varu iegūt tik daudz zināšanas. Tik daudz es neieguvu astoņos gados, lasot teoloģisko literatūru. Mūsu institūtā ir ļoti zinoši un profesionāli pasniedzēji, gribu atzīmēt pasniedzēju Māru Kiopi, kura tiešām no visas sirds mums māca gan filozofiju, gan gnozeoloģiju un metafiziku, gan informē studentus par sabiedriskiem procesiem valstī, kā arī Žaneti Narkeviču, kas māca filozofijas antropoloģiju un ētiku, kas mūsdienās ir ļoti aktuāla.

Vai mācības RARZI palīdz kalpošanā?

Piektdienās notiekošās Svētās Mise Sv. Marijas Magdalēnas baznīcā ir kā robežšķirtne starp aizvadīto darba nedēļu un divām mācību dienām nedēļas nogalē. Man šis Svētās Mises ir svarīgas, īpaši uzrunā priesteru sagatavotie spredķi. Studenti Sv. Misēs piedalās ar savu kalpošanu, piemēram, pagājušajā gadā biju atbildīga par dažādu pienākumu sadali liturģijas laikā, kas man palīdzēja labāk izprast dievkalpojuma nozīmi un to izdzīvot.

No 19. jūnija kalpoju kā koordinatore nemitīgās adorācijas kapelā Rīgā, kas atrodas pretī sv. Jēkaba katedrālei.

Edgars Svētiņš – 1. kursa students

Kā radās doma par studijām RARZI?

Mācos arī Liepājas Universitātē kultūras vadību un šo studiju sakarā uzzināju par teoloģiskās izglītības studiju iespējām RARZI. Man ik pa brīdim bija doma, ka šāda veida zināšanas es gribētu iegūt, bet nebiju iedomājies, ka tas varētu notikt RARZI. Savas zināšanas par ticību līdz šim mēģināju padziļināt pašmācības ceļā.

2010. gada augustā, kad atgriezos no svētceļojuma uz Aglonu, man piezvanīja draugs Kārlis, kurš pastāstīja, ka viņa sieva domā uzsākt mācības RARZI. Nodomāju – jā, es arī varētu pamēģināt. Sākumā gribēju mainīt mācību iestādi, bet kultūras vadības studijās jau biju 3. kursā. Pakonsultējoties ar draugiem, nospriedu, ka šīs studijas vienas otru neizslēdz. Jautājums, kas tagad bija jārisina – kā visu apvienot. Iesāktās lietas tāpēc vien nevajadzētu pamest, ja uzrodas kaut kas jauns. Rezultātā iesniedzu dokumentus RARZI kopā ar vēl trim saviem draugiem. Noteikti, ka lēmumus nepieņēmām bez Svētā Gara padoma.

Kādi docētāji jūs ir īpaši uzrunājuši studiju laikā?

Varu minēt vairākus, bet noteikti jāpiemin priesteri Paskālu Marija Jerumani, kurš mums mācīja saprast pestīšanas vēsts kopsakaru Svētajos Rakstos. Savukārt, priesteris Jānis Priede mums palīdzēja izprast Vecās Derības Gudrības grāmatu.

Kāpēc jūs ieteiktu citiem nākt studēt uz RARZI?

Tās nav tikai *sausas* studijas, bet arī sava veida aicinājums, kas jāsaprot kā īpašs Dieva nodoms. Studijas RARZI dod pamatu – sistematizētas zināšanas katoliskajā mācībā. Tās dod spēju runāt un mācīt pareizi, ne vienpusīgi, jo par attiecīgo tēmu ir iegūtas zināšanas, kuras pārbaudītas eksāmenos. Esmu ievērojusi, ka mums, lajiem, bieži ir it kā sava *ticība*, bet institūts tik tiešām māca atšķirt ticību no mānīticības un dod drošus pamatus ticības izpratnē.

RARZI dod iespēju katolisko teoloģisko izglītību iegūt arī sievietēm bez vecuma ierobežojuma.

Mareks Savickis – 3. kursa students

Vai jūsu izvēli iestāties RARZI ietekmēja ģimenē praktizētā ticība?

Nē. Ģimenē biju saņēmis sakramentus – Kristības, Iestiprināšanas un Pirmo svēto Komūniju –, bet ticība netika praktizēta. Es redzēju vecvecāku ticību, bet gribēju noskaidrot – kā ir pareizi ticēt, lai nemaldītos.

Ko šis studijas ir izmainījušas jūsu dzīvē? Ko tās dod jūsu ticībai un kalpošanai?

Jāsaka, ka Dievs caur mācībām mani atbrīvoja no *važa*m, ko pats sev bju uzlicis. Tagad esmu daudz brīvāks cilvēks. Es vairs ar sasprīngumu un bažām nerausgos – vai rīkojos pareizi vai nē, jo Dievs daudz ir darījis manā dzīvē, sirdī un uztverē. Iegūtā brīvība man palīdz neaizbiedēt no sevis cilvēkus. RARZI dod iespēju saprast – kā vēsti par Dievu, pat nepieminot Viņa vārdu, var aiznest līdz cilvēkiem. Nav baiļu, ja stabili zini, kāda ir Baznīcas mācība un to, ka pārstāvi arī māti Baznīcu. RARZI dod skaistos *dārgumus* no Baznīcas *dārgumu krātuves*. Cik spējam paņemt, tik ņemam. Tie ir ļoti labi *instrumenti* tālākā kalpošanā, tikai tie jāizmanto prātīgi. Protams, ka kādā brīdī var kļūdīties, bet ja esi kontaktā ar Jēzu, tad viss atrisinās.

Vai esat kaut kur iepriekš studējis, ar ko jūs savā dzīvē nodarbojaties?

Esmu virsnieks, esmu pabeidzis Aizsardzības akadēmiju, 2000. gadā saņēmu leitnanta pakāpi un sāku dienēt Latvijas Bruņoto spēku Gaisa spēkos.

Vai kādam studiju priekšmetam ir īpaša nozīme jūsu ticības ceļā? Varbūt kāda lekcija devusi īpašas atziņas vai arī uzrunājis docētāju piemērs, stāstījums?

Noteikti jāpiemin profesore Baiba Brūdere un viņas dogmatikas priekšmets. Tas tiešām ir Dieva dots talants to pasniegt, ievest dziļumā, pārdomās par Dievu. Vēl arī man ļoti patika dominikāņu tēva Oskara Jabloņska 10 baušļu skaidrojums morālteoloģijā. Jāpiemin arī tēvs Pablo Gils no kustības Opus Dei, viņš mani uzrunāja ar savu pasniegšanas veidu, garīgo stāju, Kristus piemēru – tikumību –, ko viņā varēja pamanīt.

Ruta Dzilna – maģistrantūra, 1. kurss

Kāpēc jūs turpināt studijas RARZI maģistrantūrā?

Mūsu dzīve ir kā Dieva noslēpums, kurā kādu dienu ienāk Jēzus un paliek. Es redzu, ka turpināt studijas maģistrantūrā ir sava veida aicinājums un esmu apmierināta ar izvēli – atteikšanos no pasaules augstprātīgiem mērķiem. Studijas man bija arī sava veida izaicinājums, un es to pieņēmu – atsakoties no eksaktajām zinātnēm, pievērsos humanitārajām. Studiju gaitā, Dieva žēlastībai sadarbojoties ar prātu un ticību, ir mainījusies mana izpratne par dzīves jēgu. Šobrīd turpinu kalpot svētdienas skolā, tādā veidā sekojot savam aicinājumam.

Kādi docētāji jūs ir īpaši uzrunājuši studiju laikā?

Varu minēt vairākus, bet noteikti jāpiemin priesteri Paskālu Marija Jerumani, kurš mums mācīja saprast pestīšanas vēsts kopsakaru Svētajos Rakstos. Savukārt, priesteris Jānis Priede mums palīdzēja izprast Vecās Derības Gudrības grāmatu.

Kāpēc jūs ieteiktu citiem nākt studēt uz RARZI?

Tās nav tikai *sausas* studijas, bet arī sava veida aicinājums, kas jāsaprot kā īpašs Dieva nodoms. Studijas RARZI dod pamatu – sistematizētas zināšanas katoliskajā mācībā. Tās dod spēju runāt un mācīt pareizi, ne vienpusīgi, jo par attiecīgo tēmu ir iegūtas zināšanas, kuras pārbaudītas eksāmenos. Esmu ievērojusi, ka mums, lajiem, bieži ir it kā sava *ticība*, bet institūts tik tiešām māca atšķirt ticību no mānīticības un dod drošus pamatus ticības izpratnē.

RARZI dod iespēju katolisko teoloģisko izglītību iegūt arī sievietēm bez vecuma ierobežojuma.

Stella Jurgena – maģistrantūra, 2. kurss

Kā ir mainījusies jūsu dzīve studiju gaitā?

Tā ir pamatīgi mainījusies. Pirmkārt, pateicoties profesoram, priesteris P. M. Jerumanim, es nācu pie slēdziena, ka mācīties nav grūtā. Tieši pretēji – mācīties ir viegli un tā ir ļoti patīkama nodarbe. Caur Bībeles ekseģēzes studijām es atklāju, cik ļoti interesanti ir studēt Bībeli, tas nenozīmē, ka tā būtu viegli lasāma un līdz galam saprotama, bet tas ir interesanti un es sapratu, ka es to gribu darīt.

Pateicoties studijām RARZI, es esmu ieguvusi valsts darbu Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Es tur sāku strādāt vēl studiju laikā, jo tur bija vajadzīgs bibliogrāfs ar teoloģijas zināšanām. Mans darbs man arī patīk. Vēl vadu arī Rīgas sv. Jēkaba katedrālē Bībeles studiju grupu un turpinu studijas RARZI maģistrantūrā.

Institūts man ir devis arī māju izjūtu, to, ko neesmu saņēmusi ģimenē. Tur esmu atradusi savu *lauciņu*, kas man ir dots. Esmu iemācījusies nebaidīties.

Intervēja un materiālu sagatavoja **Ingrīda Burģe** un **Ieva Liede**

Pāvests Jānis Pāvils II svētīgo pulkā

Klostermāsa
Marija Simone Pjēra

Kanonizācijas Lietu Kongregācija apstiprinājusi brīnumu – franču klostermāsas Marijas Simones Pjēras medicīniski neizskaidrojamu pēkšņu atveseļošanos no Parkinsona slimības, kas notikusi ar Jāņa Pāvila II aizbildniecību. Pāvests Benedikts XVI parakstījis dekrētu, ar kuru šī atveseļošanās ir atzīta par brīnumu.

Klostermāsas Marijas Simones Pjēras liecība par viņas brīnumaino izdziedināšanu caur Jāņa Pāvila II aizbildniecību

2001. gada jūnijā es saslimu ar Parkinsona slimību, kas parādījās ķermeņa kreisajā pusē, mani padarot par invalīdi, jo esmu kreile. Iesākumā slimība attīstījās lēnām, bet pēc trim gadiem pastiprinājās trīsas, stīvums, sāpes un bezmiegs. Sākot ar 2005. gada 2. aprīli, slimība mani izpostīja ar katru nedēļu vairāk. Es vēroju savu fizisko spēku zudumu no dienas dienā, es vairs nevarēju rakstīt, jo biju kreile, bet ja to darīju, tad uzrakstītais bija gandrīz nesalasāms. Vairs gandrīz nemaz nevarēju vadīt automašīnu, izņemot īsus izbraucienus, jo mana kreisā kāja ik pa brīdim sastinga. Arvien vairāk un vairāk laika prasīja manu tiešo pienākumu veikšana darbā, kas ir ļoti apgrūtinoši, strādājot slimnīcā. Es biju nogurusi un nomocījusies.

Pēc diagnozes paziņošanas man bija ļoti grūti skatīties uz Jāni Pāvilu II televīzijā (red. piez. pāvests arī slimoja ar Parkinsona slimību). Tomēr es biju viņam ļoti tuvu lūgšanā un zināju, ka viņš varētu saprast to, ko izdzīvoju. Tādā pašā veidā es apbrīnoju viņa spēku un drosmi, kas mani motivēja cīnīties un mīlēt šīs ciešanas tāpēc, ka bez mīlestības tām nebūtu jēgas. Varu teikt, ka tā bija ikdienas cīņa, bet mana vienīgā vēlēšanās bija to izdzīvot ticībā un ar mīlestību pieķerties Tēva gribai.

2005. gada Lieldienās es gribēju redzēt pāvestu Jāni Pāvilu II televīzijā, jo iekšēji nojautu, ka tā varētu būt pēdējā reize, kad viņu redzēšu. Visu rītu es gatavojos uz šo tikšanos, zinot, ka to izdarīt man būs ļoti grūti (tas man atgādināja, kāda es varētu būt pēc dažiem gadiem). Tas man bija smagi, jo biju relatīvi jauna. Tomēr tajā dienā kalpošanā notika kas neparedzēts un tas man neļāva pāvestu redzēt vēlreiz. 2005. gada 2. aprīļa vakarā mēs, visa kopiena, bijām sapulcējušās, lai vienotos ar Romu lūgšanā sv. Pētera laukumā caur tiešo translāciju televīzijā. No šīs translācijas kopā ar māsām uzzināju par Jāņa Pāvila II nāvi. Manī viss sašūpojās, tas bija sabrukums, jo tikko biju zaudējusi draugu, kas mani saprata un deva man spēku turpināt ceļu. Turpmākajās dienās es jutu lielu tukšumu, bet tajā pašā laikā manī bija pārliecība, ka viņš ir vienmēr klātesošs.

13. maijā – Fatimas Dievmātes svētkos – pāvests Benedikts XVI oficiāli paziņoja par Jāņa Pāvila II beatifikācijas procesa uzsākšanu. No 14. maija manas kongregācijas visu kopienu klostermāsas Francijā un Āfrikā sāka lūgties par manu izdziedināšanu ar Jāņa Pāvila II aizbildniecību. Viņas lūdzās bez apstājas līdz manas atveseļošanās pasludināšanai.

Tajā laikā biju atvaļinājumā. Kad manas atpūtas laiks beidzās un 26. maijā atgriezos, biju slimības izmocīta. Tomēr kopš 14. maija mani piepildīja rakstu vieta no sv. Jāņa evaņģēlija: „Ja tu ticēsi, tu redzēsi Dieva godību."

1. jūnijā es vairs nespēju neko paveikt, cīnījos, lai pieceltos un noturētos kājās. 2. jūnija pēcpusdienā devos pie klostera priekšnieces, lai viņu lūgtu mani atbrīvot no profesionālo pienākumu pildīšanas. Viņa lūdza mani vēl nedaudz paciesties līdz augustam, kad atgriezīšos no Lurdas, piebilstot: „Jānis Pāvlis II vēl nav teicis savu galavārdu." Mūsu sarunas laikā ar priekšnieci, kas notika mierā un skaidrībā, Jānis Pāvils II bija klātesošs. Priekšniece man iedeva pildspalvu un lūdza uzrakstīt "Jānis Pāvils II". Tas notika piecos pēcpusdienā. Ar lielām pūlēm es uzrakstīju "Jānis Pāvils II". Nesalasāmi uzrakstītā priekšā mēs palikām ilgu laiku klusumā. Diena noslēdzās tāpat kā citas dienas.

Pēc vakara lūgšanām 21.00 es devos atpakaļ uz savu istabu. Pulkstens rādīja starp 21.30 un 21.45. Tajā brīdī jutu pamudinājumu ņemt rokā pildspalvu un rakstīt, it kā kāds man teiktu: „Ņem pildspalvu un raksti." Man par lielu pārsteigumu mans rokraksts bija salasāms. Notikušo nevarēju izprast, devos gulēt. Bija pagājuši tieši divi mēneši kopš Jānis Pāvils II bija mūs atstājis, lai dotos uz Tēva mājām. 4.30 no rīta es pamodos, pārsteigta par to, ka esmu gulējusi. Strauji izkāpu no gultas, ķermenī nejutu sāpes, stīvumu, iekšēji vairs nejutos kā agrāk. Tad iekšējs aicinājums, spēks mani mudināja iet lūgties Vissvētākā Sakramenta priekšā. Devos uz kapelu un lūdzos pie Vissvētākā Sakramenta. Mani pārņēma dziļš miers, svētsvinības sajūta. Tas bija kaut kas pārāk liels, noslēpumains, ko grūti ietērpt vārdos. Tad, vēl joprojām esot Vissvētākā Sakramenta priekšā, es kontemplēju Jāņa Pāvila II ieviesto rožukroņa Gaismas daļu. Sešos no rīta es atstāju kapelu, lai pievienotos māsām baznīcā uz kopīgo lūgšanu, kam sekoja Svētā Mise. Man bija jānoiet apmēram 50 metri, un tad es aptvēru, ka mana kreisā roka kustējās līdzi manai gaitai, ne tā kā parasti, kad tā palika nekustīga blakus manam ķermenim. Es pamanīju arī vieglumu visā savā ķermenī, kustīgumu, ko ilgu laiku jau nebiju piedzīvojusi. Svētās Mises laikā tiku piepildīta ar lielu prieku un mieru. Bija 3. jūnijs – Jēzus Vissvētākās Sirds svētki. Svētās Mises noslēgumā es biju pārliecināta, ka esmu izdziedināta – mana roka vairs netrīcēja. Es devos, lai rakstītu un tad, pusdienlaikā, es pēkšņi pārtraucu lietot visas izrakstītās zāles.

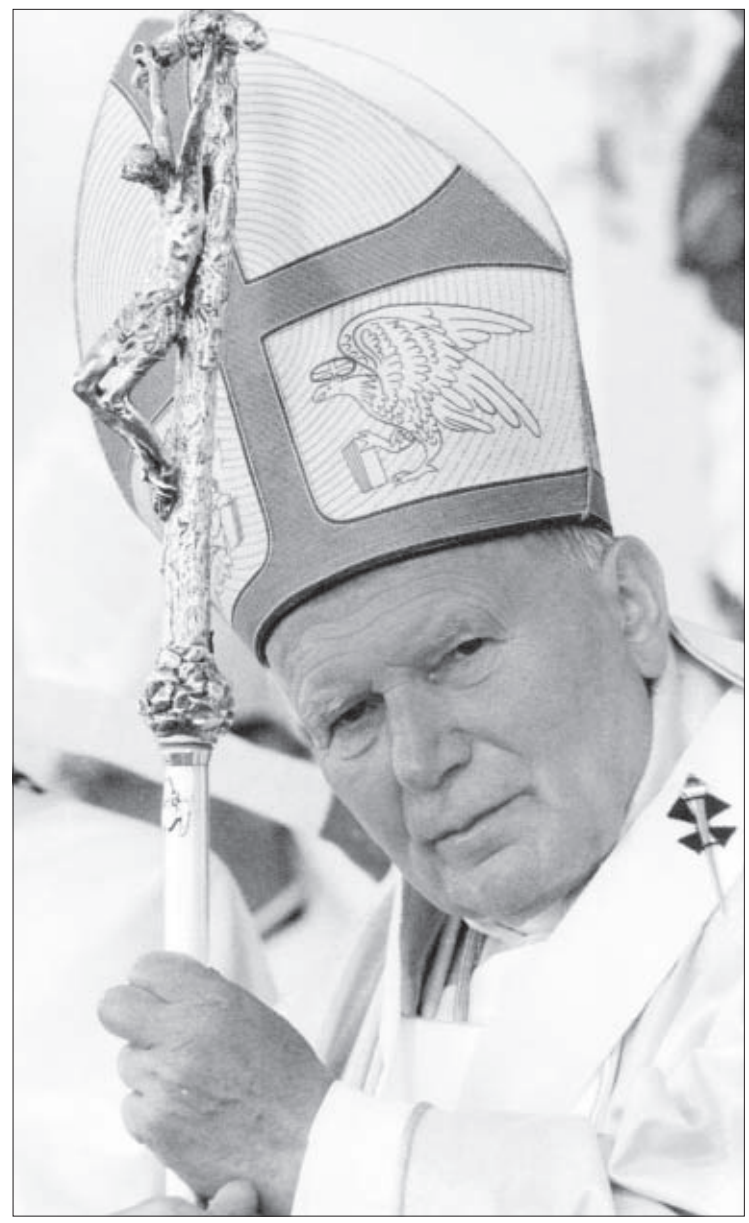

1. maijā Romā notiks pāvesta Jāņa Pāvila II beatifikācija

7. jūnijā, kā plānots, devos pie neirologa, kas 4 gadus sekoja manai ārstēšanai. Ar pārsteigumu viņš konstatēja, ka visas slimības pazīmes ir pazudušas, kaut arī 4 dienas nebiju lietojusi izrakstītās zāles. Nākamajā dienā klostera priekšniece visām mūsu kongregācijas kopienām uzticēja lūgties pateicības novennu Jānim Pāvilam II.

Tagad ir pagājuši 10 mēneši, kopš esmu beigusi lietot jebkādas zāles. Esmu atjaunojusi normālu darbību, rakstu bez grūtībām, atkal varu ilgstoši vadīt automašīnu. Es varu teikt, ka tā ir kā otrā piedzimšana, tā ir jauna dzīve, jo nekas vairs nav tā, kā bija pirms tam.

Šodien varu sacīt, ka draugs ir devies tālu no mūsu zemes, tomēr tagad viņš ir tik tuvu manai sirdij. Viņš manī pastiprināja vēlēšanos adorēt Vissvētāko Sakramentu un Euharistijas mīlestību, kam katru dienu ir svarīga loma manā dzīvē.

Tas, kā Kungs man ļāva izdzīvot Jāņa Pāvila II aizbildniecību, ir liels noslēpums, ko grūti izskaidrot vārdos un kas ir stiprs savā īstenībā, bet Dievam nekas nav neiespējams. Jā, „ja tu ticēsi, tu redzēsi Dieva godību".

* * *

Lai arī cik neparasti lieli nebūtu Jāņa Pāvila II darbi, kas šodien piesaista mūsu uzmanību, galvenais tomēr ir šo darbu garīgais avots, viņa ticība, cerība, mīlestība. Darbi ir apbrīnojami tieši tāpēc, ka tie liecina par viņa attiecību dziļumu ar Dievu, par šo attiecību autentiskumu, viņa mīlestību uz Kristu un visiem cilvēkiem, sākot no nabadzīgajiem un vājajiem, par viņa maigajām dēla attiecībām ar Jēzus Māti.

Viņa dzīvi un pontifikātu caurvija dedzība par visu pasauli – mūsu dramatiskās vēstures tūkstošgades mijā darīt mums zināmu mierinošo un iedvesmojošo vēsti par Dieva žēlsirdīgās mīlestības lielumu. Dieva mīlestība ir tā, kas visvairāk ir vajadzīga pasaulei. „Tāpēc ar prieku svinēsim viņa beatifikāciju dienā, kurā viņš vēlējās, lai pasaule pievērš savu skatienu un savas lūgšanas dievišķajai mīlestībai," raksta Vatikāna preses sekretārs, jezuītu tēvs Federiko Lombardi.

2005. gada 28. jūnijā tika uzsākts pāvesta Jāņa Pāvila II beatifikācijas process, kas tagad ir noslēdzies. 1. maijā Romā notiks pāvesta Jāņa Pāvila II beatifikācija, kad viņš pievienosies svētīgo pulkam.

Izmantojot *Vatikāna radio* un *Zenit* materiālus, sagatavoja **Ieva Liede**

Ziņas no pasaules

Pāvests uzsver rūpīgu sagatavošanu laulībai

„Nepastāv absolūtas tiesības tikt salaulātam, un dvēseļu ganiem nav jāapmierina šādas tiesības ar "vienkārši formālu atzīšanu, neatkarīgi no satura," atgādināja Benedikts XVI, pieņemot audiencē Romas Rotas locekļus.

Audiences laikā Svētais tēvs mudināja attīstīt iedarbīgu pastorālo darbību, sagatavojot un pielaižot pie laulības, kas lielā sabiedrības daļā tiek uztverta kā „vienīgi formālas dabas jautājumu atrisināšana". Tas sekmētu arī neeksistējošu laulību skaita sarukumu. „Pielaižot pārus pie laulības, dvēseļu ganiem jābūt vērīgiem, ievērojot personu dabiskās tiesības uz laulību". Tomēr vienlaicīgi pāvests precizē, ka „tiesības stāties laulībā paredz, ka šī laulība var tikt svinēta patiesi un ir nodoms to darīt, tātad, tās būtības patiesībā, kā to māca Baznīca. Neviens nevar pieprasīt tiesības uz laulības ceremoniju". Vienīgi nopietna izšķirtspēja „varēs novērst to, ka divi cilvēki, emociju un virspusēju iemeslu vadīti, uzņemas atbildību, kuru vēlāk nespēj pildīt". Lūk, kādēļ pirmslaulību eksāmens nav kāds „birokrātisks process", bet „pieprasa dialoga un atvērtības gaisotni, lai atsevišķā sarunā ar katru no saderinātajiem – vienlaicīgi nemazvērtējot sarunas ar pāri – parādītu, ka šie divi cilvēki ir galvenie, kuru interesēs ir derīgas laulības noslēgšana".

Romas Rota ir augstākais apelācijas un tiesas tribunāls Katoliskajā Baznīcā. Tās sākotnes rodami *Apustuliskajā Kancelejā*, savukārt pirmos statūtus 1747.gadā noteica Benedikts XIV. Pašreizējos statūtus 1994.gadā apstiprināja Jānis Pāvils II.

Grieķijas bīskapi: mūris nav risinājums

Starptautiskā sabiedrība arvien turpina sekot notikumiem Grieķijā – no vienas puses tas saistīts ar smagu ekonomisko krīzi, no otras – valdības ieceri būvēt mūri uz robežas ar Turciju, lai apstādinātu imigrantu plūsmas no austrumiem. Grieķijas Katoļu Bīskapu Konferences vadītājam bīskapam Frančesko Papamanoli ir savs redzējums par notiekošo, ko viņš pauda intervijā aģentūrai SIR:

„Valsts katoļu bīskapi ir pilnīgi pret mūra celšanu uz robežas. Šāds risinājums nespēs apturēt migrantu plūsmu, bet būs kārtējā līdzekļu nelietderīga izmantošana. Laikam Grieķija nevēlas mācīties no Berlīnes un Kipras neveiksmīgā piemēra. Vēsture ir laba skolotāja, bet cilvēki ir slikti skolnieki."

Atbildot uz jautājumu par to, kā imigrācija ietekmē vietējo Baznīcu, jo daudzi ieceļotāji ir katoļi, Santorīni diecēzes bīskaps atzīst, ka „pēdējo 10 gadu laikā katoļu skaits Grieķijā ir audzis par 700% – no 50 uz 350 tūkstošiem, tomēr pēdējā laikā vērojama tendence, ka šie cilvēki emigrē labākas dzīves meklējumos. Imigrācijas fenomens ir izmainījis vietējās Baznīcas vaibstus, tas pieprasa mentalitātes maiņu. Ar grūtībām mēģinām skaidrot gados vecākiem draudžu locekļiem, ka arī ieceļotāji katoļi pieder Universālajai Baznīcai. Cita problēma ir valodas jautājums. Tāpat jūtams priesteru trūkums – šeit palīdzību sniedz misionāri no Polijas."

Kopumā Grieķijā ir astoņas diecēzes, viens vikariāts, viens ordinariāts Armēņu rita un viens – Bizantīņu rita ticīgajiem.

Pēc *Zenit* un *SIR* materiāliem sagatavoja diakons **Mihails Volohovs**

Grāmatas

Piedāvājam lasītājiem divas aizvadītajā gadā izdotas grāmatas, kurām ir kopīgs kaut kas ļoti īpašs – proti, abās grāmatās pamatteksts ir viena konkrēta cilvēka privāti rakstītais, kas rakstīšanas brīdī nav bijis domāts publicēt plašākam lasītāju lokam. Dienasgrāmatas, vēstules un privātas piezīmes to ārkārtīgās intimitātes dēļ gandrīz nekad lasītāju neatstāj vienaldzīgu, jo tas ir tik patiesi, tas ir pa īstam.

BĪSKAPA JULIJANA VAIVODA DIENASGRĀMATA

Latgales kultūras centra izdevniecība izdevusi bīskapa J. Vaivoda piezīmes, kas rakstītas 20 gadu ilgā laika posmā no 1962. līdz 1982. gadam. Pirmais dienasgrāmatas ieraksts veikts 1962.gada 16. novembrī t. i. dienu pēc tam, kad autors bija saņēmis ziņu, ka tiek nozīmēts par Rīgas arhidiecēzes un Liepājas diecēzes pārvaldītāju – administratoru. Zinot to, ka minētais laika posms pieder pie laika, kad Baznīcas darbība Latvijā un citās Padomju Savienības zemēs tika apspiesta un noritēja slēptā veidā, īpaša vērtība ir bagātīgajam faktu materiālam – aprakstītas dažādas tikšanās gan ar garīdzniecības, gan ar laicīgās varas pārstāvjiem, situācija draudzēs un dievnamu stāvoklis. Zināšanas par vēsturi un dažādu notikumu vēsturisko kontekstu vienmēr ir tikai veicinājušas cilvēku izpratni par dažādu procesu gaitu un attīstību mūsdienās. Dienasgrāmatā aprakstītais ļauj daudz nojaust par to, kāda bija tolaik pastāvošās laicīgās varas attieksme pret Baznīcu, kas savukārt palīdz labāk saprast un pieņemt to, kāda Baznīca Latvijā ir šodien. Aprakstītās vajāšanas, vēršanās pret priesteriem, ticības noliegšana un praktizēšanas ierobežojumi var būt laba viela pārdomām gados jaunākiem cilvēkiem par to, cik neizmērojami liela žēlastība ir ticības brīvība. Kā jau tas privāti rakstītam tekstam bieži mēdz būt raksturīgi, arī bīskapa J. Vaivoda dienasgrāmatas tekstos neiztikt bez savas humora devas. Grāmatu bagātina arī daudzās Latvijas baznīcu fotogrāfijas.

MĀTE TERĒZE NĀC, ESI MANA GAISMA

Kalkutas svētās privāti rakstītais

Grāmata izdota sērijā *Mieram tuvu grāmata* ar laipnu izdevniecības KALA Raksti un tulkotājas Astras Feldmanes gādību. Tā balstīta uz mātes Terēzes vēstulēm un citiem rakstiem, ko viņa privāti rakstījusi dažiem garīgajiem

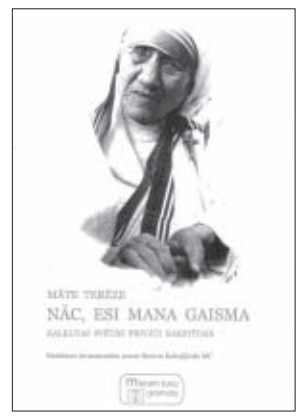

tēviem. Viņas rakstīto papildina redaktora Braiena Kolodijčuka MC komentāri. Mātes Terēzes misija iemantoja pasaules slavu, taču vēl vairāk pasauli pārsteidza tas, ko māte Terēze bija nesusi sevī, pildot misiju – kalpot visnabadzīgākajiem no nabagiem. Par to ir šī grāmata – par ciešanām, ko sagādāja nespēja sajust Dieva klātbūtni, kas lika vēl jo spēcīgāk ilgoties pēc Viņa. Vairāki lasītāji ir atzinušies, ka pēc grāmatas izlasīšanas nevēlas vispār neko teikt. Tik īpaša ir šī liecība un tik liela mīlestība, ka tās priekšā gribas apklust. Dvēseles tumsa un nespēja piedzīvot Dieva klātbūtni mudināja māti Terēzi jo dedzīgāk kalpot visnabadzīgākajiem no nabagiem – tāds ir mīlestības paradokss.

Ja es kādreiz kļūšu svētā, es noteikti būšu svētā no "tumsas". Es pastāvīgi būšu prom no Debesīm, lai iedegtu gaismu tiem, kas uz šīs zemes atrodas tumsā. (Māte Terēze no Kalkutas)

Inese Domuļeva

Liepājas Katoļu pamatskolas zvanu koris aicina pieteikties jaunus dalībniekus!

Zvanu spēle ir īpašs kolektīvās muzicēšanas veids, kurā ļoti liela nozīme ir katram spēlētājam individuāli.

Katrs spēlētājs spēlē divus zvanus (viens zvans = viens klavieru taustiņš). Spēle zvanu korī lieliski attīsta spēju darboties kolektīvā un sadarboties ar citiem spēlētājiem, lai veidotos labs ansamblis. Zvanu spēle attīsta nošu lasīšanu, ritma un metra izjūtu. Kora repertuārā ir dažādu laikmetu skaņdarbi.

Zvanu korī var pieteikties, zvanot pa tālruni 28356317 vai Liepājas Katoļu pamatskolā, Peldu ielā 17

Zvanu kora vadītājs – Ēriks Bukants

Aicinām mācīties Liepājas Katoļu pamatskolā!

Visi, kas vēlas pieteikties mācībām 2011./2012. m. g., tiek gaidīti

no 1. februāra līdz 28. februārim
darba dienās (9.00 – 17.00)

Liepājā, Peldu ielā 17

Informācija pa tālr. 63427160 vai 29645936

Svētdien, 13.februārī, 11.00

Jelgavas Romas katoļu katedrālē Liepājas un Kurzemes bīskaps Vilhelms Lapelis celebrēs Svēto Misi,

kas īpaši veltīta laulātajiem pāriem laulības saišu stiprināšanai. Bīskaps Euharistijas laikā vadīs laulības solījumu atjaunošanas ritu, uz kuru aicināti laulātie pāri gan no Jelgavas, gan citām draudzēm.

Laulības solījumu atjaunošanai ir labi sagatavoties ar sakramentālu grēksūdzi.

SVĒTCEĻOJUMS UZ POLIJU

18. – 26. jūnijs, 2011.

Svētceļojumā līdzi dosies paulīniiešu tēvs Juris Krisūns OSPPE un dominikāņu klostermāsa Diāna Jaks OP, lai gādātu par garīgo programmu ceļojuma laikā. Tāpat katru dienu ir paredzēta Sv. Mise, kā arī iespēja saņemt Grēksūdzes sakramentu; garīgās pārdomas, ticības padziļināšanas uzrunas, kopīgas lūgšanas, diskusijas. Svētceļojumā var piedalīties jebkura kristietībai lojāla persona neatkarīgi no savas pārliecības, konfesionālās un reliģiskās piederības.

Maršruts: izbraukšana **7.00** no **Rīgas** – Jelgava – Saldus – **12.30** Sv. Mise **Liepājas** katedrālē – **Augustova** (Dievmātes svētvieta) – **Belastoka** (Žēlsirdības Mātes svētvieta) – **Beloveža** (dabas muzeja apskate) – **Lesna Podlasja** (Dievmātes svētvieta) – **Ļubļina** (kapela ar bizantiešu freskām, dominikāņu bazilika, vecpilsētas apskate) – **Sandomieža** (Rožukroņa Dievmātes svētvieta) – **Krakova** (Vāveles pils, Dieva Žēlsirdības sanktuārijs) – **Veļička** (pazemes sāls raktuves) – **Vadovice** (Jāņa Pāvila II dzimtā pilsēta) – **Korbeļova** (pastaiga Beskīdu kalnos) – **Aušvica** – **Čenstohova** (V. J. Marijas svētvieta, muzeju apmeklēšana).

Svētceļojuma noslēgumā Sv. Mise Liepājas Sv. Meinarda baznīcā, autobuss atgriezīsies Rīgā (caur Saldu un Jelgavu).

Ceļojuma cena: Ls 275 (grupā līdz 25 personām).

Cenā ir iekļauts: komfortabls autobuss, naktsmītnes – nakšņošana gultās ar gultas veļu, duša; ceļojuma apdrošināšana, tulka, grupas vadītāju un koordinatora pakalpojumi; sabiedriskā transporta biļetes, ieejas biļetes muzejos un gidu pakalpojumi.

Cenā nav iekļauts: ēdināšana, personīgie izdevumi un ziedojumi baznīcām.

Detalizētāka informācija: www.katedrale.lv sadaļa "Aktuāli"

Pieteikties pa tālruni **26221423** (Igors Mulikevičs)

Bankas konts pārskaitījumam:

ROMAS KATOĻU BAZNĪCAS LIEPĀJAS DIECĒZE

Reģ. Nr. 90000599276, Swedbank, konts: LV30HABA0551001087429

Juridiskā adrese: Peldu iela 15, Liepāja, LV–3401

Lūdzam norādīt – "Par Svētceļojumu uz Poliju"

Organizē – Katoļu svētceļojumu birojs

”Dzīve ir svētceļojums”

Foto: Līva Līce

Svētceļnieki Grobiņas Zentas Mauriņas muzejā vienojas dziesmā

9. janvārī Grobiņā Zentas Mauriņas muzeja telpās uz tikšanos ”Dzīve ir svētceļojums” tika aicināti pulcēties gan tie, kuri šovasar kājām mēroja ceļu no Liepājas līdz Aglonai, gan tie, kuri šo ceļu *izstaigājuši* domās un lūgšanās, lai vienotos dziesmās un ieskatītos ceļā fiksētajos fotomirkļos. Doma salasīt visus kopā dzimusi svētceļniekam Edgaram Svētiņam, kurš jau otro gadu ir pasākuma iniciators un organizētājs.

Kā ievadvārdos pastāstīja Z. Mauriņas piemiņas istabas vadītāja Maija Rolava – Zenta Mauriņa savos darbos rakstījusi par tām cilvēka iekšējām vērtībām, kuras, par spīti mūsu dzīves un attiecību paviršībai, tiek izdzīvotas, dodoties svētceļojumā. Rakstnieces gūtās atziņas un Liepājas – Aglonas svētceļnieku piedzīvotais uzrunāja, bagātināja un vienoja domā, ka svētceļojums ir tas, kas cilvēka dzīvi padara bagātu.

Uz pasākumu bija ieradies arī tā atbalstītājs – Grobiņas novada domes priekšsēdētājs Aivars Priedols, kurš klātesošos apdāvināja ar gardu, grobiņnieku ceptu kliņģeri.

Protams, šī tikšanās nebūtu iedomājama bez svētceļojumu garīgā vadītāja priestera Mariuša Kempas, kurš savā uzrunā aicināja pārdomāt Jēzus stāstīto līdzību par sinepju graudiņu: „2003. gadā tika atjaunots 1990. gadā uzsāktais svētceļojums no Liepājas uz Aglonu. Skatoties uz lietām, kas saistītas ar svētceļojumu, redzu, ka tās sazarojas – parādās jaunas *atvases* kā no sinepju graudiņa izaugušam kokam: augusta beigās notiek svētceļnieku salidojums un nu jau otro gadu ziemā – muzeja telpās – pulcējamies, lai kaut nedaudz būtu klātesoši vasarā piedzīvotajā.” Priestera Mariuša vēlējums klātesošajiem bija: „Lai redzētais un dzirdētais aicina doties uz priekšu ikdienas darbos ar jaunu spēku un mīlestību.”

Ieva Liede

Alfa kurss Kabilē

Dominikāņu māsas jau vairākus gadus kalpo Kabilē un māca bērniem ticības mācību. Caur bērniem māsām ir izveidojies labs kontakts ar vairākiem vecākiem, un sarunās ar viņiem iepazīta vietējā situācija. Turklāt Kabile ir Kuldīgas draudzes misiju punkts. Reizi mēnesī priesteris Kabilē svin Svēto Misi. Pēc diviem Alfa kursiem Kuldīgā vairāki draudzes cilvēki labprāt vēlējās turpināt šādu evaņģelizācijas kalpošanu un kopīgi ar klostermāsām tika nolemts nākamo kursu rīkot Kabilē.

Jau Kuldīgas Alfas kursa laikā sapratām, ka neviena reize nav līdzīga iepriekšējai. Bet Kabiles Alfa īpaši atšķīrās ar to, ka visu laiku bija jāsaglabā milzīga uzmanība Svētā Gara darbībai gan kursu dalībnieku vidū, gan pašā komandā. Ņemot vērā vietējo situāciju un meklējot veidu, kā cilvēkus uzrunāt viņiem vieglāk saprotamā veidā, kursu laikā mēs mainījām norises vietu un mazliet arī kārtību, kādā kursi parasti notiek. Visus šos lēmumus pieņēmām tikai pēc kopīgas lūgšanas. Šo kursu veidošana bija milzīgs komandas darbs un ar komandu mēs sapratām ne tikai cilvēkus, kas brauca uz Kabili vadīt kursus (trīs dominikāņu māsas un seši draudzes locekļi), bet arī lielo aizlūdzēju pulku, kas palika mājās un visu trīs mēnešu laikā lūdzās par dalībniekiem un vadītājiem. Šajos kursos komandas dalībnieki pieņēma jaunus izaicinājumus – lekcijas vadīja gan pr. Andris Vasiļevskis, gan dominikāņu māsas, gan laji, un katru reizi daži no komandas dalījās ar savām liecībām. Kursus regulāri apmeklēja 7 dalībnieces. Sākumā likās mazliet dīvaini, ka komandā ir vairāk cilvēku nekā dalībnieku, bet arī šī situācija mums mācīja, ka katrs cilvēks ir svarīgs. Kursu laikā esam sadraudzējušies un mēģināsim saglabāt kontaktu ar dalībniekiem. Prieks ir arī par to, ka pašas Alfas dalībnieces tagad ir nolēmušas satikties uz kopīgu lūgšanu un Sv. Rakstu lasīšanu.

Visiem, kas ir bijuši iesaistīti Alfas kursa veidošanā un vadīšanā gan Kuldīgā, gan Kabilē, šī kalpošana ir devusi prieku par iespēju dalīties ar mīlestību, ko esam saņēmuši caur draudzību ar Jēzu, un par iespēju šai mīlestībai augt citu cilvēku sirdīs. Lai arī ar kādu darbiņu mēs piedalījāmies Alfas kursā, tie nesa brīnišķīgus augļus mūsu katra attiecībām ar Dievu ikdienā.

Mēs turpinām saņemt un dot – no 2. janvāra katru svētdienas pēcpusdienu notiek jauns Alfas kurss Kuldīgā.

Kuldīgas Sv. Trīsvienības katoļu draudzes Alfas komanda

Foto no dominikāņu māsu arhīva

Alfas kursa noslēguma tikšanās Kabilē

Pasmaidīsim

Izmeklētājs aizdomās turētajam:

– Ko jūs darījāt 2003. gada 21. janvārī 14.00?

Apsūdzētais:

– Sēdēju krēslā ar kalendāru rokā un skatījos pulkstenī.

☺ ☺ ☺

Dēls jautā mammai:

– Mammu, kas tās par ogām?

– Melnās jāņogas.

– Kāpēc sarkanas?

– Tāpēc, ka zaļas.

☺ ☺ ☺

– Cik tev gadu?

– Būs 20, bet pagaidām 14 ...

☺ ☺ ☺

Tiesnesis:

– Vai šis cilvēks nozaga jūsu auto?

Upuris:

– Ziniet, pēc viņa advokāta runas, liekas, ka man vispār nav bijusi mašīna.

☺ ☺ ☺

Ja peldēšana padara slaidāku, tad ko zilais valis dara nepareizi?

☺ ☺ ☺

– Sauso vīnu dzersi?

– Jā, ber tik iekšā!

ZIŅU PORTĀLS:

www.katedrale.lv

Laikraksta nākamais numurs 12. aprīlī.

Izdevējs: Romas katoļu Baznīcas Liepājas diecēze.
Redakcijas adrese: Liepāja, Peldu 15. Tālrunis/fakss 63425422, mob. tālr. 26310871, e-pasts: nac@tvnet.lv
Redaktore: Ieva Liede. Teoloģiskie recenzenti: bīskapi – Vilhelms Lapelis, Ārvaldis Andrejs Brumanis.
Korektore: Ērika Korāte

Avīze iznāk 6 reizes gadā, to var iegādāties baznīcu grāmatu galdos.

Iespiests: Tipogrāfijā "Kurzemes Vārds", Liepājā, Radio ielā 19.
Redakcija tiesīga koriģēt iesūtītos materiālus.
Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz "Nāc".
Tirāža: 7500.